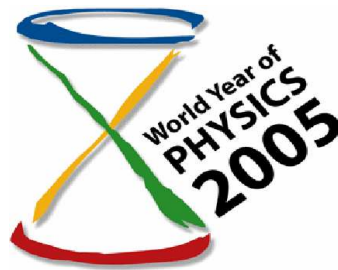


# *A Fazekasban kezdődött ...*

*Összeállítás  
a Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Iskola  
régi diákjainak  
fizikával kapcsolatos írásaiból*



Budapest  
2005

*A Fazekasban kezdődött ...*

SZERKESZTETTE:  
A FAZEKAS MIHÁLY FŐVÁROSI GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM  
FIZIKA MUNKAKÖZÖSSÉGE

BORÍTÓTERV:  
ZELE JÁNOS

FELELŐS KIADÓ:  
HÁMORI VERONIKA  
IGAZGATÓ

Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium  
1082 Budapest, Horváth Mihály tér 8.  
Telefon: +36 1 210 10 30  
Fax: +36 1 333 53 50  
E-mail: [www.fazekas.hu](http://www.fazekas.hu)

## A Fazekasban kezdődött ...

az a szép ívű pálya, amelyen a fizikában legtehetségesebb hajdani tanítványok napjainkban is járnak.

Kiadványunk aktualitását az adja, hogy az ENSZ Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezetének kezdeményezésére 2004 júniusában a **Fizika Nemzetközi Évének** nyilvánították a **2005-ös** évet. Az 58/293. ENSZ határozat<sup>1</sup> megfogalmazza, hogy a fizika a természet-megismerés folyamatának az alapja. Rámutat arra, hogy a fizika és alkalmazásai számos mai műszaki fejlesztés alapját képezik. Kinyilvánítja, hogy a fizikai műveltség eszközöket biztosít az emberek számára a tudományos kutatáshoz, ami a fejlődés elengedhetetlen feltétele. A 2005-ös esztendő százéves évfordulója annak, hogy Albert Einstein nagy hatású tudományos felfedezéseit publikálta, melyek a modern fizika alapját képezik. Ezért felkéri az ENSZ Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezetét, hogy szervezzen programokat a Fizika Nemzetközi Évének ünneplésére, együttműködve a fizikai társaságokkal, csoportokkal az egész Földön, beleértve a fejlődő országokat is.

Ehhez kapcsolódva iskolai szinten elhatároztuk, hogy létrehozunk egy olyan kiadványt, amelyet a legalább 10-15 éve érettségizett Fazekas-diákok publikációiból, írásaiból állítunk össze. Igyekezünk megkeresni azokat a volt tanítványokat, akik tudományos tevékenységük révén komolyabb hazai és nemzetközi ismertségre tettek szert. Olyanokat is megkerestünk, akik már nem foglalkoznak fizikával – noha fizikusként végeztek valamelyik egyetemen –, és azokat is, akik középiskolában voltak eredményesek fizikából, de pályájuk más irányba ívelt. Természetesnek tartjuk, hogy e kötet kézbe véve sokakban felmerül a kérdés, miért éppen csak ezen szerzők írásait olvashatják. Több oka is van; az egyik, hogy többen is – méltányolható okokból – elhárították írásaik megjelentetésének eme módját, de szempont volt az is, hogy most nem a pályájuk elején járókat akarjuk bemutatni. Terveink szerint egy későbbi kiadványunkban a fiatalabb fizikus tehetségeket is bemutatjuk, valamint azok írásait közöljük, akik valamilyen oknál fogva nem szerepelnek jelen könyvünkben.

A megkeresettek szinte kivétel nélkül azt kérdezték, hogy kiknek szól ez a kiadvány, ugyanis ismeretterjesztő szintű cikkeket általában nem írtak eddig, és az egyéb elfoglaltságaik miatt erre most nem is vállalkoznának. A másik problémát az jelentette, hogy a felkértek többsége magyar nyelven még nem írt tudományos cikket. Mégis talán hasznosabb lesz így a kiadványunk, mintha egy korcsoportot céloztunk volna meg. Így talál magának olvasnivalót a pályaválasztás előtt álló Fazekas-diák is, aki megismerve néhány szerző önéletrajzát szembesülhet azzal, hogy a tudományos életben sem mindig vezet egyenes út a csúcsra. A jelenlegi egyetemisták is találnak benne néhány olyan cikket, amelyek segítik a szakmai fejlődésüket. Több olyan cikk is van, amelyek csak annak a néhány kutatónak jelentenek élvezetes olvasmányt, akik a kérdéses szakterületet már alaposan ismerik. Szeretnénk azonban, ha kiadványunk olvasói elhinnék, hogy az évek múlásával – tudásuk gyarapodásával – egyre több cikk lesz hasznos a számukra. Reméljük, így elhiszi az olvasó, hogy sokak számára tanulságos és hasznos kiadványt tart a kezében. A könyv elektronikus formában, színes ábrákkal a [www.fazekas.hu/fizika](http://www.fazekas.hu/fizika) helyen található meg.

A könyv bevezetőjét és záró tanulmányát Wiedemann László írta, aki évtizedeken keresztül mint a főváros vezető fizika szakfelügyelője, majd szaktanácsadója közelről is nyomon követhette a Fazekasba járó tehetségek fejlődését.

Öröm és megtiszteltetés az iskolának és a szerkesztőknek, hogy eredményes és híres tanítványaiknak írásait nemcsak a jelenlegi és volt növendékeivel ismertetheti meg, hanem a szélesebb nyilvánosság előtt is bemutathatja azokat.

Számunkra az 1905-ös esztendő más miatt is emlékezetes. 100 éve született Vermes Miklós és Kunfalvi Rezső, akiknek munkássága, embersége mindig követendő példa volt és marad is a magyar fizikusok és tanárok számára.

A szakmai cikkek után – illusztrációként –, az iskolánk fizika szertárában található régi eszközökről készült képeket adjuk közre, és az ugyancsak 100 éve született József Attila verseiből idézünk.

<sup>1</sup>A határozat elérhető a <http://daccess-ods.un.org> címen.